

Elektromobilių varžybos „Įsikrauk su „Energijos tiekimu“: Vilnius–Palanga“ šiemet vyks jau ketvirtą kartą. Per tokį automobilių industrijai trumpą laiką elektromobilių rinka Lietuvoje kone apsvirtė aukštyn kojomis. Elektromobilių nuvažiuojamas atstumas pailgėjo keliskart, jų skaičius Lietuvoje išaugo keliolika, o infrastruktūra (įkrovimo stotelės) – kelias dešimtis kartų. Pokyčiai greičio nemažina, priešingai, toliau sparčiai įsibėgėja.

„Šiandien elektromobilių vis dar atrodo mažai, tačiau jeigu pažvelgtume į pastarųjų metų progresą, pokytis – didžiulis. Tobulėjanti ir tankėjanti infrastruktūra miestuose bei užmiesčiuose prisideda prie elektromobilių pirkimo, vis daugiau žmonių įsitikina, kad tai praktiška transporto priemonė ne tik miesto sąlygomis, bet ir užmiestyje“, – sako elektromobilių varžybas organizuojantis Darius Grinbergas.

Bus įrengta šimtai stotelių

Elektromobilių rinkos aktualijas stebintiems gali pasirodyti, kad tam tikros vietos yra prioritetinės, pavyzdžiui, kelias Vilnius–Klaipėda. Ties juo dabar įrengta 11 greitojo įkrovimo stotelių (maždaug kas 50 kilometrų abiejose pusėse), o automagistralėje Vilnius–Panevėžys tėra vos viena. Kituose magistraliniuose keliuose jų išvis nėra, tačiau tik iki 2018-ųjų pabaigos. Tuomet numatyta prie dabar esančių 12-os pridėti dar 16, kuriose baterijas pildyti galėtų visi elektromobiliai, turintys AC, DC („Combo2“) bei DC („CHAdemo“) jungtis.

Miestai kol kas primiršti – įkrovimo stotelių plėtrą iš Europos Sąjungos lėšų įgyvendinanti Lietuvos automobilių kelių direkcija (LAKD) planus dėlioja tik užmiestyje. Neilgam.

„Šiuo metu 17 savivaldybių, kurios patvirtino darnaus judrumo planus, centralizuotai perka 56 įkrovimo stoteles, todėl dalyje mažųjų savivaldybių bus užtikrintas krovimas“, – teigia „Energijos sprendimų centro“ komercijos vadovas Marius Kairys, pridurdamas, kad tarp jų Vilniaus savivaldybės nėra – šio miesto atstovai planuoja skelbti atskirą konkursą ir pritraukti privačių investuotojų tinklo plėtrai.

Be to, „Energijos sprendimų centras“ savo stotelių tinklą iki 2020-ųjų planuoja išplėsti iki šimto, kai kuriose gali būti daugiau nei po 1 vietą.

Visos įkrovimo stotelės bus matomos „Charge it on“ aplikacijoje. Šiuo metu tobulinamoje programėlėje realiu laiku galima stebėti stotelių užimtumą, laisvas jungtis, įkrovimo kainą ir t. t.

Galios pakaks

Elektromobiliai vienas nuo kito skiriasi ne tik išvaizda, galia ar įveikiamu atstumu. Labai

svarbi jų savybė – didžiausia įkrovimo galia. Šiuo metu rinkoje didžiausią „pasiimti“ gali „Tesla“ automobiliai, o Lietuvoje parduodami nauji šioje srityje pernelyg neišsiskiria.

Rinkoje dar šiemet turėtų pasirodyti „Jaguar I-Pace“, jau kitais metais gatvėse pamatysime pirmuosius „Porsche Mission E“ bei „Audi E-Tron“ modelius. Pastarieji, kaip teigia gamintojai, galės būti kraunami net 100 kW galia – taip 80 kWh ir didesnės talpos baterijos būtų pripildomos ne ką lėčiau nei mažesnės šiandienos elektromobilių 30 ar 40 kWh baterijos.

Ar nenuteks taip, kad Lietuvoje pristatysime stotelių, kurių galia jau po kelerių metų bus per maža moderniems elektromobiliams? Toli gražu ne: M. Kairys teigia, kad dabar montuojamų stotelių galia siekia iki 350 kW, tad itin didelės baterijas turintys elektromobiliai galės išnaudoti visą greitojo krovimo potencialą.

Daugelyje daugiabučių ar kotedžų kvartalų vienam būstui dažniausiai skiriama 10 kW galia – tiek pakanka visiems elektros prietaisams. Tačiau „Energijos sprendimų centro“ atstovas pabrėžia, kad didelės galios elektromobilių stotelių nereikia baimintis – jos turi visas moderniausias sistemas, apsaugančias nuo avarių.

Nemokamos – tik laikinai

Daugelis elektromobilių įkrovimo stotelių kol kas yra nemokamos. Ir artimiausiu metu situacija nesikeis: viešųjų stotelių valdytojus tai daryti 5 metus įpareigoja ir finansiškai skatina ES. 2019 m. elektromobiliai galės ne tik įsikrauti energijos iš stotelės, bet ir grąžinti dalį jos į tinklą – tai bus nemenkas iššūkis viešajam sektoriui.

„Mūsų nuomone, dauguma elektromobilių krovimo stotelių per kelerius artimiausius metus taps mokamos. Nuo ateinančių metų bus galima elektromobilį ne tik įkrauti, bet ir atiduoti jo turimą energiją. Tai reiškia, kad vairuotojai galės įkrauti savo elektromobilius viešose vietose ir po to naudoti ją savo reikmėms, pavyzdžiui, namuose atiduoti į tinklą“, – teigia „Energijos sprendimų centro“ EV produkto vadovas Andrius Šeršniovas.

Šiandien tokia problema atrodo menka, tačiau ji gali išaugti kaip per sniegą ridenama gniūžtė, pavyzdžiui, didelėje „Tesla“ baterijoje sukauptos energijos vienam gyvenamajam namui užtektų savaitei. Tai atveria nemenkų galimybių piktnaudžiavimui.

„Elektromobilių skaičius artimiausiais metais toliau sparčiai augs: jau greitai nerimauti dėl mažo nuvažiuojamo atstumo neteks, nes įkrovimo stotelių tinklas bus labai platus. Skačiuojama, kad elektromobilių kainos su vidaus degimo variklius turinčiais automobiliais

susilygins 2022-2027 m., todėl artimiausi dešimt metų bus labai įdomūs. Per juos transporto srityje bus daugiau pokyčių nei per pastaruosius šimtą“, – optimistiškai apie elektra varomo transporto rinką svarsto A. Šeršniovas.

